

*Момиченцата са обект
на по-особено
възпитателно
въздействие от
страна на
семействата си...*

страна на семействата си, насочено главно към усвояване на семейния занаят като основна семейна ценност, чрез която бъдещият съпруг да може по-лесно да изхранва семейството си. За разлика от момиченцата с тях се свързват по-големи надежди. На традиционните семейства в наше време никак не е чужда мисълта мъжката рожба да получи по-добро и по-престижно образование, да вземе по-добре котираща се на пазара на труда професия, дори се забелязва и открит стремеж към завършване на висше образование и амбиции за овладяване на престижни професии като учители, лекари, юристи и т.н.

Разбира се, казаното по-горе за отношението към малките ромчета в традиционния тип ромски семейства вече е твърде условно в условията на преход и смяна на ценностите в цялото ни общество.

Вторият основен тип ромски семейства е модерният. Той се определя най-лесно по следните отлики:

- » наличие на родители със средно или поне единият от тях да е с висше образование;
- » смесен брак с добре образован нером при направен избор да се живее по примера на стандартно българско семейство;
- » проспериращи в частния бизнес семейства, които осъзнават значението на образованието за техните деца.

Модерният тип ромско семейство е плод на индустриализацията и урбанизационните процеси в цялото българско общество от средата на XX век насам. Те разкъсват патриархалните връзки в традиционния тип семейства, жената излиза на пазара на труда, а оттук – и на обществена сцена. Дълбоките изменения в стопанско-икономическата функция предопределят и изискват промяна в социално-битовите и професионалните роли на жената изобщо, а оттук – и друг тип взаимодействие с другия пол, включително и в рамките на семейството. Принципно новият начин на производство и съответните му обществени отношения според М. Динкова формират „дружествения тип семейство“, което се характеризира с еднакво значимо участие на двата пола в решаването на важните задачи, стоящи пред семейната общност (Ячкова 2002:23). По своята същност то е близко до модерния тип ромски семейства.

Най-характерното за модерния тип ромски семейства е, че то по-скоро е нуклеарно и бащата и майката в него твърдо са направили своя избор в:

- » категоричното си самоопределяне за етнически българи и живеене по стандартите на съвременния български семеен културно-образователен модел;
- » самоопределянето си като роми с осъзнат стремеж за живеене като всяко съвременно българско семейство, но полагайки значителни усилия за съхраняване и развиване ценностите на ромския етнос.

И за едните, и за другите средата, която им отрежда ромската традиция за живеене, е твърде тясна и не удовлетворява духовните им потребности и амбиции за реализация. Те намират удовлетворение в ясно осъзнатата си позиция да живеят като всяко съвременно българско семейство. Самоопределящите се за етнически българи обаче често са обект на присмех и същевременно на завист както от страна на българи, така и от самите роми. Обикновено това бремене се преодолява и след две-